

SZAZANTUL

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Helyben házhoz hordva: Vidékre postán szállítva.
 Egész évre . . . 36 korona Egész évre 40 korona
 Negyedévre . . . 9 korona Negyedévre 10 korona
 Egyes szám ára 16 fillér.

Politikai napilap

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. Telefon: 2-63.
 A szerkesztőség kéziratok vis- Előfizetések és hirdetések a
 száadására nem vállalkozik. kiadóhivatalhoz intézendők.

A „művelt francia.”

„Czernin gróf hazudott” vágta oda az egész világ fülehallatára a franciák jeles miniszterelnöke, amikor tudomására jutott, hogy külügyminiszterünk kipattantotta azt a féltve őrzött titkot, hogy a német nagy támadás megindítása előtt kérdést intézett Czernin grófhhoz, hogy hajlandó lenne-e a béketárgyalásokra és ha igen, mily alapon? Ez a közönséges durva kifejezés valóban megérdemli, hogy egy pillanatra megálljunk és elmélkedjünk fölötte. Mit várjunk egy vén bakancsostól vagy a nép egyszerű gyermekeitől, ha a művelt francia nemzet miniszterelnöke ily alacsony kifejezéseket enged meg magának egy másik állam külügyminiszterével szemben! Hát hova tünt el a híres francia udvariasság? Hiszen egy igazán művelt ember még a legutolsó alárendelt cselédjével szemben sem alkalmaz ily bántóan durva kifejezést.

Vagy talán a legújabb francia diplomácia nyelvezetének ez lesz most már a tónusa? A köztudatban eddig úgy élt a diplomáciai nyelv, mint a legudvariasabb sima érintkezési módnak a mintaképe. Igazán szégyelheti magát a grande nation, melynek miniszterelnöke ilyen alacsony kiszólásokra ragadtatja magát!

Hiszük és tudjuk, sőt meg is tudjuk érteni Clemenceau dühösségét, mely a Czernin féle leleplezés nyomán támadt benne, de azért ennyire elragadtatnia magát még sem lett volna szabad, még akkor sem, ha ez a leleplezés hatalmi bukásának is válik okozójává.

Lám Czernin grófot még ez a durva kifejezés sem hozta ki a sodrából, hanem felsőbbes nyugalommal a tények felsorolásával bizonyítja, hogy ő igazat állított. És vajjon nem súlyosabb és bizonyítóbb erejű-e Czernin grófnak ez az ujjolagos nyilatkozata Clemenceau közönséges sértő kifejezésénél?

Czernin gróf valóban joggal megtehetette volna, hogy azt vágja vissza a franciák perfid miniszterelnökének, hogy „nem én, hanem te hazudsz”, de ő

ezt nem tette és mégis ennek dacára sokkal súlyosabban bélyegzik meg Clemenceaut a Czernin által leszegett és letagadhatlan tények, mintha a a durvaságra durvasággal válaszolt volna.

Clemenceau bűne nemcsak a durva kifejezés, hanem az is, hogy dacára annak, hogy ő volt az, aki nem mondott igazat és mégis ő mer ilyen sértő vádat emelni külügyminiszterünk ellen. Clemenceau magatartását menteni nem lehet! Igaz, hogy a háboru mindnyájunkat idegessé és sok tekintetben kissé nyersebbé is tett, úgy hogy sokszor csak nehezen tudunk uralkodni magunkon, de Franciaország miniszterelnökének minden helyzetben meg kell tudnia óvnia önuralmát. Ezt megkívánja tőle nemzete becsülete és hírneve egyaránt.

Ha már mindenképpen az volt a szándéka Clemenceaunak, hogy a hazugság vádjával illesse Magyarország és Ausztria külügyminiszterét, hát a sima diplomáciai kifejezések és körülírások egész légiója rendelkezésére állván, más, udvariasabb formában is megtehetette volna azt. Mindenesetre nagyon szomorú jelenség az, hogy már a felső tízezrek is ily durva szavakat vesznek az ajkukra. Vajjon mi lesz akkor, ha majd a hamisan értelmezett Vázsonyi-féle demokrácia kezd felburjanzani! Isten őrizzen tőle!

Ez az áldatlan véres küzdelem már sok-sok értéket devalvált. A világháboru izzó tűzében a külső máz sok mindenről és sok mindenkiről leégett, leperzselődött és sok-sok minden napfényre került, miket idáig a gondosan zománczott cifra külső rejtett el a nagyvilág és köztudat elől. Hála Istennek ma már ugy-e kissé másképpen gondolkozunk az angolok és franciák felől is mint az elmúlt béke éveiben és ha bár mély szomorúsággal vettük is tudomásul ellenségeink által az igazi kultúra ellen elkövetett merényletek egész sorozatát, de mégis olyan értelemben örülnünk és hálálkodnunk kell, hogy ezentul talán mégis jobban meg fogjuk becsülni a mi kulturánkat, mely kétségtelenül fölényesen kiállotta a tűpróbát ellenségeink kulturájával szemben még csak a diplomáciai modor te-

rén is. A *mi kulturánk* mégis csak igazabb és mélyebben gyökerező, ha mindjárt nem is bir oly fényes ragyogó külsővel mint a mindég annyira megbámult angol és francia kultúra, melyekkel szemben a mieink oly sok lebecsülésben és megvetésben részesültek.

Erősítsük sajtónkat.

Mint egy kulturközpontnak jól képzett tanítómesterei röppennek széjjel a sajtó termékei minden felé s a betű hatalmával ránehezednek az olvasó közönségre. Még intelligens emberekre is irányt szabó hatással vannak, még inkább a kevésbé latolgató közönségre. Innen van népnevelői nagy hivatásuk.

Az iskolában az ember csak alapvonalait nyeri művelődésének, ettől kezdve a sajtó kezébe kerül, az neveli, az vezeti s így reá vár az a hivatás, hogy a nemzeti jellem alkotó elemeinek csiráit az emberek lelkeiben kifejlessze s minden olvasót a társadalom munkás, erkölcsös, hazafias tagjává nevelni segítse.

Ezt a feladatát a sajtó csak úgy teljesítheti, ha tudatában van hivatásának s a sajtó munkásainak legyen lelkiismeretük, amely a nagy felelősséget érzi és viseli, legyen határozott erkölcsi meggyőződésük, amely meg nem alkuvó céltudatos bátorsággal jelentkezik minden írásaikban, s ezeknek erőt ad s legyen bátorságuk, amely az igasságot felismerve azt hirdetni és követni is meri.

Az újságírás nem lehet csupán kenyérekért, arra hivatás szükséges, mert különben lehet valaki jó mesterember, aki jó üzleteket is csinál, de nem lehet jó újságíró.

Mint minden emberi intézménynek, a sajtónak is csak addig van létjogosultsága, míg az emberiség boldogulását szolgálja: magasabb erkölcsi célok elérésében segíti. Amely sajtó feldulja a nemzetek békéjét, amely lerombolja az erkölcsi felfogást, amely becsületes gondolatok helyett piszkos gondolatokat lop olvasói agyába, annak pusztulni kell.

Az igazi sajtó a haladás tényezője, új eszmék termelője és terjesztője, feladata, hogy előkészítse a jövőt. Az új eszmék pedig mindig harcot jelentenek a régiekkel szemben, bizonyos értelemben tehát izgatnak a múlt ellen egy boldogabb jövő érdekében. Az ily izgatás pedig mindig küzdelemmel,

Csak néhány napig! **SCHMIDT** cirkusz Nagy megnyitó előadás!

Itt még nem látott világvárosi műsorral

1918. április hó 9-én, kedden este 8 órakor. Jegyek előre válthatók a Sipos-tőzsdében.

bizonyos mértékig békétlenséggel, a társadalmi viszonyok megbontásával vagy megváltoztatásával jár.

Igaz, hogy a sajtónak feladata a haladás előmozdítása, új eszmék képviselése és népszerűsítése, de sose szabad elfelejteni, hogy a társadalom nem műépítmény, amelynek köveit ki lehet cserélni vagy lerombolva újraépíteni, hanem élő szervezet a társadalom, amelynek gyökerei évezredekbe nyulnak vissza s a múlttól elszakítva, kivágva, nem lehet új életre kelteni. Ez az élő szervezet mindig hajt új ágakat, terem új virágokat, de csak míg gyökerével, multjával egyben áll. A társadalmat átalakítani csak a mult alapján lehet.

A magyar nemzet társadalomszervezetének két hatalmas gyökere volt, amely ezer év dúló viharai között is fenntartotta: kereszténysége és magyarsága. Akármelyiket vágja le valaki, csak tengődés lenne tovább léte s egy megrázkódtatás tönkretenné.

Ezt a kettőt kell erősíteni a sajtónak, kereszténynek és magyarnak kell lenni s diadalra vinni a katolikus gondolatot.

A népek nagy küzdelmében csak úgy állhatunk mi, élő nemzet, ha a világ ujjaalakulásának munkájában a keresztény sajtót erősítjük, vezetős szerepre hivatottá tesszük. Erősítsük sajtónkat, ezzel erősebbé tesszük a magyarságot, a magyarság kulturáját és jövőjét.

A városi tisztviselők háborus pótléka.

A tisztviselők értekezlete.

A városi tisztviselők sanyaru helyzetének javítására a törvényhatóság által megszavazott 35 százalékos háborus pótlékot a belügyminiszter nem hagyta jóvá, amiről a szegény tisztviselők valóságos kétségbeeséssel értesültek.

A városi tisztviselők e tárgyban tegnap délelőtt értekezletet tartottak a városháza nagytermében, amelyen az összes városi tisztviselők és alkalmazottak jelen voltak.

Juricskay Barna tanácsnok üdvözölte a megjelenteket. Kifejtette, hogy a miniszter leirata mélyen érinti a tisztviselők megélhetését. A tanács az április havi közgyűlésen, a miniszteri leirat bejelentésével kapcsolatban javaslatot terjeszt a törvényhatóság elé, hogy előbbi határozatának megfelelő új határozatot hozzon s beterjeszti a tisztviselők által elkészített memorandumot. Majd indítványozta, hogy a polgármestert és a főjegyzőt küldött-ségileg hívják meg az értekezletre és olvassák fel a tisztviselők memorandumát, amelyet majd a törvényhatóság határozatával egyidejűleg terjesztenek a miniszter elé.

Ezután a küldöttség meghívására Rimler Károly polgármester és Lukács Ödön főjegyző megjelentek az értekezleten.

Juricskay Barna üdvözlő szavai után Rimler Károly polgármester az elnöki széklet elfoglalván, kijelentette, hogy készséggel áll ebben a tisztviselőket legmélyebben érdeklő kérdésben a tisztviselők rendelkezésére s mindent megtesz érdekükben.

Kakas István tb. fogalmazó felolvasta a memorandumot, amely behatóan ismerteti a

tisztviselők szűkös anyagi helyzetét. Foglalkozik az általános drágulással, a melylyel szemben a tisztviselők fizetése nem tudott lépést tartani. Igazolja, hogy a városi tisztviselők rosszabb helyzetben vannak mint az állami alkalmazottak.

A memorandumot egyhangulag magáévá tette a gyűlés.

Rimler Károly polgármester zárószavában kijelentette, hogy a memorandumot teljes terjedelmében a törvényhatóság elé terjeszti és a 35 százalékos segély követelésétől nem fog elállani ezután sem. Megígérte, hogy Ember Géza főispánnal mielőbb átadják a memorandumot a miniszternek s kéri, hogy a jobban informált belügyminiszter hagyja jóvá a tisztviselők pótlékát. A tanács jól tudja, hogy a minimum az, ami a legszükségesebbeket is alig biztosítja és reméli, hogy a belügyminisztert sikerül meggyőzni a kérelem jogosságáról.

A gyűlés a polgármester éltetével véget ért.

A 37-esek hadialbumának tartalomjegyzéke.

A 37-esek aranykönyve a következő érdekes tartalommal jelenik meg:

Az ezredparancsnok vagy egy magasabb parancsnok előszava. A központi hatalmak uralkodói (arcképek és kézírások). A legelső hadvezetőség és hadikormányzat. Magasabb parancsnokok arcképsorozata és emléksoraik (Az összes hadseregharcvonal, hadseregcsoport, hadseregszakasz, hadsereg, hadtest, hadtest, hadosztály- és dandárparancsnokok arcképei, kiknek ezredünk alá volt rendelve). Az ezred, a kiküldönített zászlóalj, pótzászlóalj háboru alatti parancsnokainak arcképsorozata, időrendi táblázata a különböző alakításoknak, az elért sikerekre vonatkozó fényképfelvételekkel illusztrálva. Hadvezetőségünknek ezredünk harci tevékenységére vonatkozó elismerőparancsai. Elcseszett harcaink pántheonja: a) az ezred első halottai, b) az ezred elesett tisztjeinek arcképei; nekrológok, c) az összes elesettek abc-sorrendben, rendfokozat, illetőségi hely, életkor, elhalálozás napjának a név és az életetés helyének feltüntetésével. Az ezred tisztjeinek arcképgyűjteménye. Az ezred zászlója irásban és képben. Az ezred tűzkeresztje. Az ezred dicsőséges napjai. Ő felsége és magasabb parancsnokok látogatásai ezredünkönél. Hősök arcképsarnoka (ezredünk kötelékébe tartozó többszörösen kitüntetett hősök arcképei). Az ezred aranykönyve (legkimagaslóbb fegyvertényei a legrégibb idő óta a fronton tartózkodó hőseinknek.) Az összes kitüntetettek lajstroma. A kitüntetett zászlóalj ténykedése a háboruban. Háborus epizódok és élmények. Az ezred képgyűjteménye (fényképfelvételek, művészek háborus alkotásainak reprodukciói.) Menetalakulások élete a hadtápkörletben. Harcszünet alatt. A katonai parancsnokság. A pótzászlóalj élete. Egészségügy, lábadozó osztag, Harctéri humor (karikaturák, anekdoták stb.) Ezredinduló és ezreddalok. Hősök tisztelete (katonai temetők, sírok és sírkövek.) Hadijótékonyság, hadikölcsönpropaganda ezredünkönél, (jótékonysági célzatu estélyek, gyűjtések, ezredjelvény, levélzáróbélyegek, jótékonysági célzatu lapok, szegverés, emléklapok.) „Aranyfejezet”, (azok neveinek megörökítése, kik a hadialbumakció felsegítéséhez 50 koronánál nagyobb összeggel járultak hozzá.) Háborus ipar és gazdálkodás az ezred hadkiegészítő kerületében. A hadialbum munkatársai és közreműködői. Hadszinterek térképe, (utak térképe és részletvázlatok.) A háborus irodalom bibliográfiai áttekintése.

Felhívás.

Hogy minél tökéletesebbé tehesük ezt az emlékművet, az ezred összes hozzátartozóit és barátait közreműködésre szólítjuk fel és felhívjuk őket, hogy a hadialbum számára harctéri felvételeket, csapatképeket, az elesettek, eltűntek, kitüntetettek és fogságba esettek fényképeit, katonadalokat, harctéri anekdotákat stb. — visszaküldés ellenében — az album szerkesztőségének rendelkezésére bocsátani sziveskedjenek.

A szerkesztőség.

Ruházati cikkeket beszerő részvénytársaság.

A kereskedelemügyi miniszter fel van hatalmazva, hogy a Népruházati Bizottság üzleti tennivalóinak ellátására oly részvénytársaságot alapítson, amely a jelzett célra nyereszkesedés kizárásával alakul.

A társaság alapszabályai a következőket tartalmazzák:

A társaság igazgatóságát, a felügyelőbizottságot és a felszámolókat a kereskedelemügyi miniszter nevezi ki.

A társaság a Népruházati Bizottság megszüntével, a miniszterium rendeletével megállapítandó időn belül felszámolni tartozik.

Az évi osztalék a befizetett részvénytőke 5 százalékát nem haladhatja meg.

A felszámolás befejeztével a társaság terheinek fedezése és a befizetett alaptőke visszafizetése, valamint a befizetett alaptőke után a tényleges befizetésektől a visszafizetésig folyó — a kifizetett osztalékok által nem fedezett — évi 5 százalék kamat fizetése után fennmaradó vagyon a miniszterium által megjelölendő közcélra lesz fordítandó.

A társaság alapszabályainak és módosításuknak érvényességéhez a kereskedelemügyi miniszter jóváhagyása szükséges.

A kereskedelmi miniszter gondoskodik a ruházatról.

A miniszterium rendelete alapján a ruházati ügyek egységes intézésének érdekében a kereskedelemügyi miniszter fel van hatalmazva, hogy a katonai igazgatás ruházati szükségletének és a polgári lakosság ruházati cikkeivel való ellátásának biztosítása végett megtehesse mindazokat az intézkedéseket, amelyekre a ruházati cikkek céljaira alkalmas textil (ideértve papirosfonal) és bőripari nyersanyagok, félgártmányok és készgártmányok, valamint az ezekből készült akár új, akár már használt (ócska) ruházati cikkek behozatalának, forgalmának, feldolgozásának és felhasználásának szabályozása, szükségleti célokra való igénybevétele és az utóbb említett ruházati cikkek árának megállapítása tekintetében szükség van.

Aki a kereskedelemügyi miniszteriumnak vagy az általa kinevezett miniszteri megbízottaknak a jelen rendelet alapján kibocsátott rendelkezését, vagy az ezek alapján tett hatósági rendelkezéseket megszegi, vagy kijátsza, kihágást követ el és amennyiben a kereskedelemügyi miniszter vagy az általa kinevezett miniszteriumi meghatalmazott egyes cselekményekre vagy mulasztásokra nem állapított meg kisebb büntetési

tételt, hat hónapig terjedhető elzárással és kétezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Ha megállapítható annak a nyereségnek a mennyisége, amelyet a tettes cselekményével illetéktelenül elért, az alkalmazandó pénz büntetés a vonatkozó jogszabályban meghatározott pénzbüntetés legmagasabb összegén felül a megállapított nyereség kétszeresével felemelt összegig terjedhet.

Azon készlet tekintetében, amelyre nézve a kihágást elkövették, a törvény értelmében elkobzásnak van helye. Az elkobzott készlet értékének egyötöde a feljelentőt, a többi része a felmerült költség levonásával a Hadi rokkantak segélyalapját illeti.

A kihágás miatt az eljárás a közigazgatási hatóságnak, mint rendőri büntető bíróságnak hatáskörébe tartozik.

Rendőrkapitányi hivatal.

A Hadigondozó kormánybiztosa Werner Kálmánról.

Medve Zoltán dr, a Hadigondozó kormánybiztosa tegnap megérkezett Nagyváradra s látogatást tett Ember Géza főispánnál, majd a polgármesternél, azután Malatinszky Lajos megyei főispánt kereste fel, akivel hosszasan tanácskozott.

Meglátogatta ezután a vármegyei Hadigondozót, ahol Werner Kálmán árvaszéki elnök adott mindenről kimerítő és szakavatott felvilágosítást. A kormánybiztost meglepte a Hadigondozóban tapasztalt nagy rend, pontosság és magasabb szempont, melyekkel az egyes ügyeket intézik; különösen megnyerte elismerését az, hogy a Hadigondozó nemcsak az elesettek özvegyeivel és árváival, hanem a sebesült katonákkal és hozzátartozóikkal is egyforma buzgalommal, jóakarattal és szeretettel foglalkozik, rajtuk segít s őket támogatja.

Medve Zoltán kormánybiztos ezért őszinte elismerését fejezte ki a Hadigondozóban tapasztalt nagyszerű ügyintézés felett Werner Kálmán árvaszéki elnöknek, aki a Hadigondozót szervezte s vezeti önzetlen jóindulattal s nagy eredménnyel. Szociális tevékenységét e kiváló közigazgatási férfiúnak akként honorálja a vármegye, hogy a szervezendő Népiroda élére állítja s így működését intenzívebbé teszi s kiterjeszti. A népnek valóságos atyja Werner Kálmán, életének egész munkája a népjólét emelésében koncentrálódott s így természetes, ha az ő vezetése alá kerül a legelső szociális megyei intézmény — a Népiroda is.

Gróf Károlyi Mihály Nagyszalon-tán. A Károlyi-párt elhatározta, hogy az aktuális politikai kérdések s különösen a választójog és a béke ügyében a vidéken gyűléseket tart. Egy ilyen agitációs gyűlés e hó 28-án lesz Nagyszalon-tán, amelyen gróf Károlyi Mihály, a párt vezére is megjelenik és beszédet mond.

Czernin leleplezése

megbuktatja Clemenceut és Lloyd Georgeot.

Budapest, március 6. (Saját tudósítónktól.) Lugaóból jelentik: Az olasz lapok megállapítják, hogy Clemenceau békeajánlata valósága esetén *Olaszország udta nélkül történt.*

Lugaóból jelentik: Orlando olasz miniszterelnök Párisba utazott, hogy Clemenceauval érintkezésbe lépjen s megtudja igaz-e, hogy Czerninnél közvetve tudakozódott a békelehetőségre nézve. Diplomáciai körökben biztosra veszik, hogy francia-angol kormányválságra vezet Czernin leleplezése és a fronton szenvedett veresség. *Clemenceau és Lloyd George bizonyosan meg fognak bukni.*

Az óriáságyu katasztrófát jelent Párisra.

Budapest, április 6. (Saját tudósítónktól.) Bernből jelentik: A francia szakszervezetek lapja arra figyelmezteti a kormányt, hogy Páris lövetése katasztrófális következményekkel járhat, számos iparos és gyáros elhagyta a fővárost, az ipart katasztrófa fenyegeti, a kormány gyorsan segítsen, mert az ipar válságba kerülhet s a munkások ezrei maradhatnak munka nélkül.

Amerika leszállította szövetségesei hadisegélyét.

Budapest, április 6. (Saját tudósítónktól.) Rotterdamból jelentik: Amerika a szövetségesek havi 500 millió dollárját 300 millió dollárra szállította le.

Amiens bombázása.

Berlin, április 6. A miniszterelnökség sajtóosztály távirata. A nagyfőhadiszállás jelenti:

Nyugati harctér.

Bucquoy-nél és Hebuternetől délre helyi vállalkozások foglyokat és számos géppuskából álló zsákmányt eredményeztek.

Az angoloknak Puisieux ellen intézett előretörése meghiúsult. Az Ancre nyugati partján támadással kibővítettük Alberttől kétoldalt levő hidfőállásunkat.

A Sommetől délre élénk tűzharc és sikeres kisebb gyalogsági harcok voltak. — Amiens vasuti berendezéseit bombáztuk.

Moreuil és Montdidier közt a franciák széles arcvonalon támadva megkísérelték, hogy elragadják tőlünk április 4-iki területnyereségünket. E támadások az ellenség leg-súlyosabb veszteségei mellett meghiúsultak. Montdidier a franciák tüze alatt állott.

Verdun előtt a tűzéréség harci tevékenységének ereje fokozódott.

A többi harctéren nincs ujság.

Ludendorff, első főszállásmester.

Az olasz harctéren csökkent a tevékenység.

Budapest, április 6. A miniszterelnökségi sajtóosztály távirata. (Hivatalos.)

Az olasz harctéren a harci tevékenység ismét alábbhagyott.

A vezérkar főnöke.

A kormány nem enged választójogi javaslatából.

Budapest, április 6. (Saját tudósítónktól.) Az Est jelenti: A tegnapi minisztertanácson a választójogi kérdés elvi és technikai szempontból tisztázódott. A minisztertanács elhatározta, hogy a kormányjavaslat lényegéből nem engednek, ebbe a kategóriába tartozik a Károly-keresztesek választójoga is. Amennyiben a munkapárt az alapvető intézkedéseket, nevezetesen a javaslat 1. és 2. szakaszát a bizottságban leszavazná, a kormány a bizottság tárgyalásainak fel-függesztését kéri.

A tárgyalásoknak eddig tapasztalt elnyújtására most már számítani nem lehet, egy héten belül a helyzet konzekvenciáival együtt tisztázódik. Ha a többség nem szavazná meg a javaslatot, a kormány az ultima ráció-hoz fordul s döntésre juttatja az új választások kérdését is.

Vázsonyi Vilmos miniszter kijelentette a lap tudósítójának, hogy a választójogi bizottságot a jövő hétre összehívhatja s amíg a bizottságban a javaslat sorsa nem dől el, a plénum nem dolgozik.

Haditanács arról: visszavonulni, vagy makacsul védekezni.

Budapest, április 6. (Saját tudósítónktól.) A Times szerint Lloyd George, Haig és Foché tábornokok fontos tanácskozást tartottak nagyobb taktikai visszavonulás és hadseregük újabb felállítására céljából. Foché és Haig azon voltak, hogy egyelőre makacsul kell tartani mindent.

Megnyílt az új molykár ellen védő és nyaraltató intézet!

Van szerencsém a n. é. közönség szives figyelmét felhívni a szörmeáruházammal kapcsolatos, teljesen e célra ujonnan, modernül berendezett és most megnyitott molykár elleni megóvó biztosító intézetemre és nyaraltató vállalatomra.

Elfogadok nyári gondozásra bármely értékes szörme-árut, ruhát, függönyt és szőnyeget felelősség és jótállás mellett. Saját javító műhely.

Molykár ellen megóvandó szörme és ruhadarabok a Rimanóczy-utca 2. sz. alatti Kolosváry-palotában levő szörme-üzletemben vétetnek át. **Leichner József** szücsmester. **Telefon 16-56.**

Windischgrätz az ukrajnai gabona behozataláról.

Budapest, április ... (Saját tudósítónktól.) Berlinből jelentik: Windischgrätz Lajos herceg közlelmezési miniszter, aki csütörtök óta Berlinben van, nyilatkozott az ukrajnai élelmiszer behozataláról, amelynek végleges szabályozásáról tárgyalnak s a behozatal szervezetét készítik elő. A szállítások rövidesen megindulnak, gabonát és zsírt vásároltunk Ukrajnában. A dunai szállítás megszervezésére elegendő hajóterünk van. A központi hatalmak élelmezésére a fenálló nehézségek ellenére is jó, élelmiszerünk van elegendő s ha az ukrajnai szállítások megkezdődnek, a viszonyok is javulni fognak.

Az ipartestület választógyűlése.

Szavazzanak le minél tömegesebben.

A nagyváradi ipartestület multkori közgyűlésén, mint megirtuk, a kisebbségben levő radikális elemeknek sikerült 74 szavazattal a gyéren látogatott gyűlésen azon határozatot kierőszakolni, hogy az elnökség és előljáróság mandátumát nem hosszabbítják meg, mint a háboru eddigi tartama alatt évről-évre meghosszabbították, hanem kitűzték a választást a mai napra.

Azóta megindult az erős korteskedés az iparosok egyrésznél, hogy Horváth Gusztáv órát, jelenleg a háborus konjunkturák hatása alatt cipőgyárost ültessék az ipartestület elnöki székébe s az előljáróság tagjait is a radikális iparosokból válasszák.

Természetesen a Czeglédy Jeremiás pártjához tartozó iparosok, akik méltányolják Czeglédy Jeremiás elnöknek és az eddigi előljáróságnak az össziparosság érdekében kifejtett munkásságát s nem akarják az ipartestületet a zavaroknak kitenni, szintén szervezkedtek, hogy a mai közgyűlésen az iparosság igaz többségének akaratát érvényre juttassák, mert nem akarják, hogy akkor, amikor az iparosság egy tekintélyes része a harctéren teljesíti hazafias kötelességét, teljesen új kezekbe kerüljön az ipartestület vezetése.

A mai közgyűlésen a választás izgalmas lesz, de előreláthatólag a radikális elemeknek nem sikerül Horváth Gusztávot elnökévé választani, s az előljárósági tagok is, egy pár kivételével a régiék maradnak.

Az iparosok nagy többsége ugyanis Czeglédy Jeremiás további elnökségét óhajtja, de az elől nem zárkoznak el, hogy egy pár megüresedett előljárótagsági helyre a radikális elemekből jussanak be néhányan.

És ez a helyes út. Nagyvárad iparossága elég érett ahhoz, hogy a saját érdekeit helyesen fogja fel s nem indul a nagyhangu demagógok után, akik az iparosok révén akarnak szerepléshez jutni.

Feltétlen szükséges azonban ehhez, hogy iparosaink szakítsanak az eddigi nemtörődömséggel s tömegesen vegyenek részt a mai közgyűlésen, nehogy a jól szervezett kisebbség döntson az ipartestület és így az össziparosság sorsa felett.

A Kath. Népszövetség sajtóünnepélye.

Az Immaculata intézet színelőadása a Kath. Körben.

Megemlékeztünk már a Tiszántúlból arról a nagyszerű színelőadásról, melyet az Immaculata intézet növendékei a zárdában rendeztek. A nagy siker folytán a közönség sürgető óhajtására a zárdá növendékei a Kath. Népszövetség keretében az előadást ma a Kath. Kör Szent László termében megismétlik. Olyan érdekes és igazán magas színvonalu előadásról van szó, amely a közönség legszélesebb köreinek érdeklődésére méltán számíthat. A Kath. Köri ünnepély külső rendezését a Kath. Népszövetség vállalta magára, hogy ezzel is hozzájáruljon a nagyszerű cél megvalósításához, melyet az előadás szolgálni kíván: a Központi nagy keresztény sajtó megeremtéséhez.

Az ünnepély ma délután 5 órakor kezdődik a Kath. Kör Szent László termében, meghatározott belépti díj nincs, önkéntes adományok a kath. Sajtó javára köszönettel fogadotnak. Fenntartott helyek a Kath. Kör háznagyi hivatalában megvathatók.

Az ünnepély részletes műsora a következő:

1. Kertészet, előadják az óvodások.
Virágok: Lakatos Ilonka, Lakatos Irénke, Szilágyi Terézia, Szilágyi Mária, Deészy Icuka, Kucsera Mancika, Matyi Mariska, Király Irén, Beregi Évike, Sarkady Ilonka, Takács Margit, Kozák Margit, Zoltán Elza, Ráczi Rózi.
- Kertészlányok: Dobozi Erzsébet, Gehring Margit, Barbie Lujza, Csáthy Zsuzsika, Bödger Irma, Csígyás Bella, Orbán Ilona.
Szél: Szatrán Magda, Szlányi Magda.
2. Schack—Kiss, Censztochói legenda. Szavalja: Volentik Erzsébet. Zongorán kíséri Hoffmann Irén.
3. Szentmihályi József, A vak katona álma. Ifjusági szindarab 3 felvonásban.

Személyek:

Gulyás Ferenc, vak katona — Benkő Magda, Örszi, a felesége — Gruman Ibolya, Mariska, kis árva lány — Kussay Vilma, Stanci néni, Mariska rokona — Ganczmann Margit, Ella, Bella leányai — Niedermann Hedvig, Papp Ilona, Karmazsin Pista, sánta katona — Riha Irén, Borcsa, a nővére — Beer Ilona, Ici, Frici iskolás fiuk — Orbán Kornélia, Mezey Laura. Ujságárus gyerek Szepessy Gizella.

A vak katona látomásának szereplői:

Kis Jézus — Beregi Évike, Szűz Mária Lapping Rózsa, Szent József — Szabó Ilona, Gábrriel főangyal — Dénes Márta, Magyarország védőangyala — Kovács Margit, Ujkor angyala Hegedüs Margit.

Angyalok: Nemes Etelka, Grünfelder Ró-

zsi, Nagy Erzszi, Koller Margit, Magyar Erzszi, Kiss Mária, Sürger Jozefa.

Hírlapok: Románszky Mária, Széder Margit, Dayka Margit.

Képeslapok: Eisele Etel, Dolák Margit.

Tintakeverő: Dienes Magda.

Ujságárus fiuk: Faragó Bóka, Bányai Juci, Zsigmondovics Ilona, Duboka Irén.

Különléle hírlapok megszemélyesítői: Somhegyi Ilona, Felföldi Ilona, Dobra Erzszi, Balogh Berta, Fehér Mariska, Rác Margit, Rokszi Irén, Imrik Böske, Bazala Magda, Bukovics Erzszi, Nagy Erzsébet, Szlányi Olga, Krause Mária, Takács Margit, Rákosi Olga, Báthy Sárika, Eisele Ilona, Bregyán Mária, Schröder Mária, Hügel Böske, Vucskics Klára, Wolf Mária, Imrik Klára, Karácsonyi Magda, Nemes Mariska.

A népszövetségi rendezők sziveskedjenek délután 4 órakor megjelenni.

Tizenhárom pályázó két állásra.

Rendőrfelügyelő és irnokok választása.

Tegnap délután járt le a pályázati határidő a Nagyvárad városánál megüresedett egy rendőrfelügyelői és egy irnoki állás betöltésére kiírt pályázatra.

A két állásra tizenhárom pályázat érkezett be. Az összes pályázók mindannyian jelenleg is a város szolgálatában állanak. Általánosságban mind megérdemelné, hogy a megválasztás által előlépjén.

A rendőrfelügyelői állásra pályáztak:

Baranyi Lehel irnok, 19 éve szolgálja a várost. Bíró József jogvégezett havidíjas, 5 év és 7 hónap óta szolgál. Darabant Ferenc havidíjas, tb. felügyelő, nős, családostól, 17 éve szolgál, egyike a rendőrség legmunkásabb, buzgó alkalmazottainak és irodavezetője. Klemensz Rezső jogvégezett, tb. fogalmazó, 5 év és 8 hónap óta szolgál dicséretes buzgalommal, a háboru kezdete óta mint hadnagy a harctéren teljesít katonai szolgálatot s több kitüntetést kapott. Kráhm László havidíjas, hosszabb ideig dicséretes buzgalommal szolgált a rendőrségnél, mig jelenleg a polgármesteri irodát vezeti meglegegedésre, 16 éve szolgálja a várost. Ifj. Molnár István rendőrségi irnok, nős, családostól, a bejelentési ügyosztály vezetője s buzgó, tevékeny működésével elismerésre tette magát érdemessé, különben már 18 éves szolgálata van a városnál. Márk Ferenc köztisztasági felügyelő, 7 éve szolgál a városnál. Nagy Lajos havidíjas, jelenleg katonai szolgálatot teljesít, mint főhadnagy, 19 éves szolgálata alatt különböző ügyosztályokban teljesített szolgálatot. Szóke Andor tb. fogalmazó a katonai ügyosztálynál buzgó munkásságáért legutóbb nevezte ki a főispán tb. fogalmazóvá, 9 éve szolgál. Varga Jenő jogszigorló, a rendőrségtől vonult be katonai szolgálatra s jelenleg rokkant állománybeli főhadnagy, nős, családostól.

A rendőrfelügyelői és esetleg az irnoki állásra egy pályázó van: Lakatos Sándor havidíjas a rendőrségnél, a hol már 9 éve dicséretes buzgalommal tölti be állását.

Az irnoki állásra pályáztak: Angyalffy Andor havidíjas, a városi adóhivatalnál az adókievetéseket végzi és az adóbehajtást ve-

Szépségápolás

Hajszálakat villannyal végleg kiirtok orvosilag elismert szakértelemmel seb és utónym nélkül. Nálam is kapható olyan szer, mely percek alatt eltávolítja a hajszálakat, de természetesen rövid időre. Pattanást, szeplőt, szemölcsöt nyomtalanul elüntet, vörös orrot szép fehérré, petyhüdt arcot szép üdévé kezelek. Az üdítés és manicür jutányos bérletben. — Kiváló szereimet vidékre is pontos utasítással küldöm.

ÖZV. POLLÁK GERGELYNÉ.

Nagy Sándor-u. 4.

zeti s már több ízben önállóan vezette az egész kerület adóügyeit; munkájáért már két ízben részesült a pénzügyminisztertől jutalomban, 4 éve szolgál. *Vargha József* havidíjas, kitűnő munkása a városnak, akit Szűts Géza főszámvevő páratlan, buzgó és pontos munkaerőnek tart; már 11 éve szolgálja a várost.

Szombat este.

Magyar Demeterné nem beszél magyarul.

Szombat este mint szokás, a berettyókirályi korcsma tulajdonosa, Feldmeszser Mihály és ifju neje ünnepet ültek s megbiztak, mint szokás, egy keresztény leányt, Mojsza Annát, hogy mérje tovább a bort. Anna hozzákezdett a méréshez s rögtön értesítette ismerőseit, öt asszonyt és két férfit, hogy a mérés jól sikerült, a parasztok nem vették észre a hiányt s van néhány liter bora, küldjenek kannákat, küldtek is, hoztak is, vittek is bort az ismerősök, literenkint 2 koronáért, jó érmelékű bort, a melynek az ára tavaly 6 korona volt.

Lopás miatt jelentette fel a korcsmáros Mojsza Annát, akit Seress Barna tanácselnök kérdezett ki. Tagadta, hogy lopott volna, a bor maradt. Am a korcsmáros és a tanak azt igazolták, hogy a sikeres mérésről szóló vallomás mese, nem maradt ott semmi, hanem Anna megtalálta a pince kulcsát s azzal lement a pincébe, onnan hozta a finom, jó borokat, azt adta el beszerzési áron alul.

A bíróság asztalán három kanta tele borral állott, a finom borszag ugyancsak izgatta Vásárhelyi Mózes, a kitűnő teremőrt. Ő is érmelékű. A többi vádlott azzal védekezett, hogy nem tudta a bor lopott voltát.

— Két koronáért hol kapnak érmelékűket? kérdezte az elnök.

Egyes tanak arról panaszkodtak, hogy a nyomozás alkalmával verték őket a csendőrök, kékre, véresre püfölték őket. *Szántó Dávid* dr azonban kijelentette, hogy neki nem panaszkodtak verésről a vádlottak.

Elszomorító volt a falubeli asszonyok eloláhosodása. Berettyókirályiból való *Magyar Demeterné*, *Nemes Jánosné* kérde az elnök:

— Beismerik, hogy bűnösök, igen vagy nem?

— Nem beszélünk magyarul.

— *Magyar Demeterné* nem tud magyarul, szól az elnök, ez szomorú. Na, de megérti, mit mondok, feleljen rá oláhu!

S így beszéltek egymással, az elnök magyarul kérdezett, a vádlottak, jó magyar nevű emberek feleségei, a magyarosítás élő bizonyosságai, oláhu felelgettek, miután jól megértették a kérdéseket.

Dr *Bolza Alfonz* gróf királyi ügyész vádbeszéde és ifj. *Zigre Miklós* dr védelme után a bíróság Mojsza Annát 6 havi fogházra ítélte, az asszonyokat és férfiakat kisebb-nagyobb fogságra s pénzbüntetésre. A kihirdetése az ítéletnek ismét külön esemény volt: a hivatalos, az ugynevezett *stilus curialis* és a körmondatok nyoma nélkül az ítélet magyar szövegezése beigazolta, hogy nem szükséges a magyar nyelvnek kezét-lábát kitörni, mikor ítéletet szerkesztünk, hanem magyarosan, magyarul is gondolkoz-

hatik és szövegezzék a bíró. A bíróság elítélte, kötelezi vádlottat, úgy találta, a tárgyalás beigazolta, kötelezi a költségek fizetésére, ha a pénzbüntetést nem tudja lefizetni még egy napot ül a fogházban s így tovább csupa világosan szerkesztett, épkézláb mondat, szokatlan, gördülékeny, értelmes, mint ahogyan gondolkozunk és beszélünk. Örvendtünk azon, hogy ha már Magyar Demeterné nem tud beszélni magyarul, az elnök magyarosan szövegezett ítéletet hirdet ki.

HÍREK

* Gróf Tisza István Nagyváradon.

Előkelő vendége volt tegnap Nagyváradnak: gróf *Tisza István* jött át Gesztről Nagyváradra. Érkezését a vármegyházán előre tudták és délután 4 órára várták. Gróf *Tisza István* 5 óra tájban érkezett meg s először *Malatinszky Lajos* főispánt, majd *Fráter Barnabás* alispánt látogatta meg. A látogatás célja kizárólag udvariassági tény volt mert a gróf elfoglaltsága miatt csak most adhatta vissza *Malatinszky* főispán multkorigesztí vizitjét. Gróf *Tisza István* autója a délutáni korzó közönsége között általános feltűnést és érdeklődést keltett.

* A *Kath. Növédő Egyesület* és a *Szociális Missziótársulat Leányklubjának* értekezlete. A *Kath. Növédő Egyesület* hétfőn d. u. fél 6-kor a *Szent László* menedékházban tartja a szokásos értekezletét. Erre hivatalosak a *Kath. Növédő Egyesület* működő tagjai és a *Missziótársulati Leányklub* tagjai.

* *Papp Mihály* lemondott. Budapestről jelentik, hogy *Papp Mihály* államtitkár a 8 Órai Újság értesülése szerint távozott helyéről.

* 25 waggon zsirt kell beszállítani Biharvármegyének. *Malatinszky Lajos* közlélemzési kormánybiztosi minőségben tegnap a következő átiratot intézte *Fráter Barnabás* alispánhoz:

Közlélemzési miniszter ur rendelkezése folytán értesitem Nagyságodat, hogy a hadsereg és az ellátatlanok zsir- és szalonna-szüükségletének biztosítása végett Biharvármegyét 25 waggon zsir, illetve szalonna beszállítására kötelezte. Felhivom Alispán urat sziveskedjék odahatni és minden rendelkezésére álló eszközt felhasználni, hogy a kívánt zsir- és szalonnamennyiség önkéntes beszállítása legkésőbb folyó évi április hó végéig, a rekvirálás elkerülése végett is, okvetlenül megtörténjen. A beszállított zsir és szalonna átvételéről az Országos Sertésforgalmi Iroda fog gondoskodni, amely a szükséges hordókat rendelkezésre bocsátja és az elszállítását eszközli. Nagyságod eljárásának eredményéről legkésőbb április hó 30 ig értesítést kérek. Nagyvárad, 1918. ápr. 6. *Malatinszky Lajos*, kormánybiztos.

* Főszolgabírói értekezlet a vármegyén. A közlélemzés egyöntetűsége, valamint a megyében most is folyó rekvirálásokrészleteinek megbeszélése, a megyére kiszabott 25 waggon zsir, szalonna önként való felajánlása ügyében ma délelőtt értekezlet lesz a vármegyháza kistermében. Az értekezleten jelen lesznek: *Malatinszky Lajos* közlélemzési kormánybiztos, *Fráter Barnabás* alispán, *Elek Mór* közlélemzési előadó, valamint az összes járási főszolgabírók.

* Sajtó-hadikölcsönjegyzés. A helybeli Sajtóhölgybizottság utján e héten a következők jegyezték sajtórészvényt: *Paur Lajos* 2, *Fröhlich Olivér* 1, özv. gr. *Pongráz Vilmosné* 80, *Tornay János* 4, *Schetty Etelka* 10, *Schetty Erzsike* 10, *Pezderka Mariska* 10, *Glódis Sándor* 1, *Szikula Károly* 1, *Mácsay Dániel* 1, *Tarrósy József* 1, *Süle József* 1, özv. *Bilinszki Soterné* 2, *Kath. Kőr* 18, *bilkei Pribék Imre* 5, özv. *Kabos Farkasné* 4, *Kukais Antal* 1, *Gergely Erzsébet* 1, *Imrik Kornélia* 10, özv. *Szöke Bálintné* 2, *Puskás Béla* 2, *Havas Géza* 10, *Papp Gyula* 4, *Stefanica Lászlóné* 1, *Baranyi László* 1, *Baranyi Hedvig* 1, *Baranyi Matild* 1, *Tikó Erzsébet* 1, *Kelcsák Istvánné* 3, *Balog Gyula* 2, *Baranyi Magda* 1, *Mihalóczy Lászlóné* 1, *Binder Szilárdné* 1, *Reindl Lujzika* 1, *Kapatics Paula* 1, *Forgács Erzsébet* 1, *Tóth József* 1, özv. *Moró Józsefné* 2, *Kapatics Oszkár* 1, *Jaskóczy Istvánné* 1, özv. *Feyné Szatmáry M.* 1, *Vass Erzsike* 1, *Feankó Endre* 10, dr *Hoványi Gyula* 40, *Gellért László* 10, dr *Imrik Gusztáv* 40, *Lukács Vilma* 1, *Lukács Ilona* 1, *Bendik István* 1, *Heilinger József* 20, *Straub Ferenc* 10, *Horváth István* 4, *Wallner Győző* 10, *Szabó Ferenc* 10, dr *Némethy Ferencné* 4, *Dallos Sándor* 1, *Dallos László* 1 részvény.

* A keresztény sajtóhadikölcsön. A Központi Sajtóvállalat részvénygyűjtőit kéri a Sajtóhölgybizottság, sziveskedjenek a még be nem adott gyűjtőiveket hétfőn, f. hó 8 án a Népszövetségi Hitelszövetkezethez beszállítani; a sajtórészvényjegyzés végrehajtóbizottsága pedig hétfőn d. u. 6 órakor a *Kath. Kőr* választmányi termében záróértekezletet tart.

* A rekvirálásokról származó panaszokkal a kormánybiztoshoz kell fordulni. A közlélemzési miniszter a főszolgabírókkal való közlés végett tegnap rendeletet intézett *Fráter Barnabás* alispánhoz, melyben elrendeli, tétessék közhírré, hogy a rekvirálásokról folyó minden panasszal ezután a rendes közigazgatási uton bár, de a közlélemzési kormánybiztoshoz kell fordulni. A panaszok megvizsgálásáról és az esetleges orvoslásról ezentul szintén a kormánybiztos intézkedik.

* A lakásszükséglet bejelentése. Mielőtt Nagyvárad város lakáshivatala a m. kir. miniszterium 4180—1917 M. E. sz. rendelet alapján a lakásszükség enyhítésére vonatkozó intézkedéseket megtenné, felhívja a város mindazon lakosait, akik a f. évi május hó elsejére lakást bérelni nem tudtak, hogy nyilvántartásba vétel végett a f. évi április hó 9 től április hó 11-ig d. e. 9—12 óráig a városház épület II. em. 17. sz. helyiségében jelentkezzenek. Nagyvárad, 1918. április 5-én. Dr *Dajka Endre* lakáshivatali elnök.

* Ongyilkosság a Fekete Sas szállodában. A Fekete Sas szálloda egyik másodemeleti egymásba nyíló szobájában csüörtök este két urinó szállott meg, a bejelentő lap szerint: *Dely Nusi* biharnagybajomi földbirtokos leánya és *Dely Erzsébet*, férjezett *Mayer Józsefné* Szeghalomról. A nővérek pénteken meglátogatták itteni ismerőseiket és vásárlásokat eszközöltek. Este korán megvacsoráztak és pihenni tértek. Tegnap reggel *Dely Nusi* ébreszteni kezdte nővérét és riadtan vette észre, hogy az urinó eszméletlen állapotban fekszik. A gyorsan előhívott *Weisz Márton* ezredorvos megállapította, hogy *Mayer Józsefné* veronállal mérgezte magát. Az azonnal alkalmazott gyomormosás után az ongyilkos déltájban eszméletre tért, de a kihallgatását végző *Beöthy* rendőrtisztviselőnek tettének okáról minden felvilágosítást megtagadott. A fiatal uriasszony állapota életveszélyes.

* Az új záróra 12. Holnap megjelenik a kormány rendelete, mely éjjel 13 órában állapítja meg a kávéházak, vendéglők és mulatók záróráját.

* A művészet modern irányairól fog előadást tartani Sztankóczy Géza honvédőrnagy, a hadapródiskola nagyképzettségű tanára a Szabadegyetem szerdai, április 10-iki előadásának keretében, vetített képekkel kísérvén rendkívül érdekesnek ígérkező előadását. A szerdai est másik programpontja Vucskics Jenő dr főreáliskolai tanár előadása lesz. A tudós professzor folytatni fogja a múlt szerdán megkezdett mélyreható fejtegetéseit Madách Imre remekéről, az Ember tragédiájáról. Az előadás szerda este fél hat órakor lesz a Katholikus Kör nagytermében.

* Elvitték az asszonyokat. Egy város háziezredének katonái a napokban éjjel mentek át vasuton a megszünt orosz frontról vissza, csapattestükhöz. Előre megírták hozzártatózóiknak, hogy jönnek s az asszonyok, feleségek, anyák és gyermekek napok óta várakoztak rájuk a vasuti állomás deszka kerítése mögött. Éjjel megérkezett a vonat, amely a régvárt szeretteket hozta. A katonáknak azonban tilos volt a kocsikból kimenni. Az asszonyok erre tiszti engedéllyel felmentek a kocsikba s üdvözölték hozzártatózóikat. Az üdvözlésnek nem akart vége szakadni s az asszonyok fentmaradtak a kocsikban akkor is, mikor a vonat megin-

dult. Egy se szállott le s azóta egy se jött még vissza. Elvitték az asszonyokat magukkal a férjek, apák és fiak.

* Standary György temetése. Tegnap délután temették el nagy részvét mellett Nagyvárad egyik legderekabb polgárát, Standary György kocsigyárost nyug. cs. és kir. gyógykovácsot. Az általánosan tisztelt iparos temetésén nagy számmal jelentek meg az elhunyt iparos társai, az ipartestület elnöksége az egész tisztikarral és nagyszámu gyászoló közönség. Az elhunyt nagy diszú ravatalon nyugodott, ezüsttel kivert diszes menyegző alatt masszív ércoporsóban ezüst kandeláberek és pálmák között. A temetési szertartást Imrik S. Zoltán tb. kanonok, plebános végezte segédlettel. A beszterelés után a koszorúkkal borított diszes ércoporsót feltették a négyes fogatu impozáns nagy diszú fekete Barokk stíli halottas kocsira és a nagy gyászmenet megindult az olasz temetőbe a hol örök nyugalomra helyezték az elhunytat. — A nagydiszú temetést Veiszlovits Adolf és fia első nagyváradai temetkezési vállalata nagy figyelemmel és pontossággal rendezte.

* Adomány a vak katonáknak. Kopis József plebános a tenkegörsbedi hívek adománycént 30 koronát küldött be hozzánk a vak katonák javára. E célra eddig 5561 K 42 fillért gyűjtöttünk. Rendeltetési helyére juttatjuk.

* Esküvő. Gayer Rózsi és Babrik János kazán-kovácsmester ma délután 4 órakor tartja esküvőjét a Szent László templomban.

* A kereskedők leszámolnak a petroleum-jegyekkel. Felhívom a petroleum árusítással foglalkozó összes kereskedőket, hogy hétfőn április 8. déli 12 óráig jelentsek be Nagyvárad város közlemezési ügyosztályánál (Teleki-utca 3.) hogy mennyi petroleumot adtak ki és mennyi van még raktáron petroleum készleteikből. Nagyvárad, 1918 április 6-án. Lukács Ödön polgármesterhelyettes.

* Az Arányi—Dienzl hangversenyt tegnap tartották a Vigadó nagytermében. Dienzl Rácz Ena és Arányi Dezső műdalokat és operaáriákat adtak elő Dienzl Oszkár zongorakísérete mellett. A lelkes közönség zajos tapsokkal honorálta a művészi éneket és Dienzl disztigvált zongoraművészetét.

Molnár János egyelőre nem lép be a kormánypartba. Budapesti tudósítónk jelenti: Molnár János dr apátplebános képviselő levelet intézett a 48-as alkotmánypart elnökéhez, Andrássy Gzula grófhhoz, amelyben bejelenti, hogy a kormánypartba mindaddig nem léphet be, míg a választójogi javaslatot le nem tárgyalják s meg nem szavazzák. Közlelebről nem jelölte meg ezt a kérdést.

* Dr Konrád Béla előadása a fertőző betegségekről. Az Orsz. Orvosszövetség nagyváradai fiókja által meghirdetett előadás sorozat 2 előadását dr Konrád Béla tartja meg. F. hó 10-én délután 6 órakor a városháza nagytermében. A kitűnő képzettségű közszeretben álló orvos előadása a fertőző betegségekről fog szólni.

Olyan téma mely mindenkit igen közelről érdekel. Mindenkinek önmagairánti első kötelessége, hogy a fertőző betegségekről minél többet tudjon, azokról minél gyakrabban halljon. Csak elismerés illetheti az orvosi kart, hogy ezt a rendkívüli nagyfontosságú kérdést pertraktálni tudja, hogy a kitűnő előadó dr Konrád Bélát állította szerepébe.

Az előadásokra a belépőjegyek a gyógytárakban, a Hegedüs Hirlapirodában, az előadás napján d. u. 5 és 6 órakor az előadás helyiségében kaphatók.

* Egy fiatal leány felvétetik a Stepperbe, Rákóczi-ut 9.

* Törköly pálinka kicsinybeni eladását Kapuczinus-utca 11. sz. alatt levő üzlethelyiségünkben folyó hó 7-én, vasárnap újra megkezdjük. Telefon 1682. Nagyvárad város hatósági központi szeszfordéje.

* Az első uzsonnazene a Városi Kávéházban. Az a valóban világvárosias szellem, amely a Városi Kávéház tulajdonosait etablissementjük vezetésében vezérli, megteremtették a közönség egyik legkedvesebb kávéházi szórakozását: az uzsonnazene is. Hercz és Örlei áldozatkészsége, amely a vendégek legfokozottabb igényeinek teljes kielégítésére törekszik, lehetővé tette, hogy már ma vasárnap délután 4 órától: Bura Sándor kiváló zenekara hangversenyezzék a Városi Kávéházban. A kellemes szórakozás kétségtelenül még kedvesebbé fogja tenni azokat a gyönyöröket, amelyet a rendkívüli nagy izléssel berendezett buffé anugy is oly bőséggel és dus választékban nyújt a disztigvált szórakozást kereső publikumnak. Különös specialitásai még a Városi Kávéháznak a Gerbaudszeri sütemények, amelyeket a kávéház saját cukrásza készít és amelyek máris közkedvelt csemegéi lettek a közönségnek.

* Egy ór felvétetik Fekete Sas részvénytársaságnál.

Reichs-
Deutsche!

Die Öte
Kriegsanleihe
wird gezeichnet vom
18. März bis 18. April
1918

Haszonbérletek.

A nagyvárad i. sz. káptalani nagyprépostság javadalmához tartozó tenkegöbbedi uradalmi birtok mezőgazdaságilag hasznosítandó része, mely kataszteri felmérés szerint 1475 katastrális hold 1088 □-öl területet tesz ki, az összes-hozzá tartozó épületekkel;

továbbá a nagyprépostság kisürögdí birtokának mezőgazdasági használat alá tartozó része mintegy 354 h. 261 □-öl területtel és a hozzá tartozó épületekkel együtt 1918. évi október 1-től kezdődőleg 10 évre külön-külön haszonbérletbe kiadó.

A haszonbérleti feltételek a i. sz. káptalani főtishti hivatalban Nagyváradon Sal Ferenc-utcán megtudhatók, a haszonbérlet tárgyai a birtok kezelésével megbízott biharsályi urad. főerdész közbenjöttével bármikor megtekinthetők.

Akik ezen birtokok közül bármelyiket kihasznosítani óhajtják, zárt ajánlatukat, melyben a megajánlott haszonbér egy határozott végösszegben kitéendő s a mihez bánatpénzül az ajánlott bérösszegnek legalább 10%-a készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban csatolandó, a főtishti hivatal épületében levő káptalani központi gazdasági pénztárba legkésőbb 1918. május 15-ig beadhatják, később beérkezett ajánlat figyelembe nem vétetik.

Urad. ügyvédi hivatal.

Fésűk

tartós, finom anyagból.

Bontó-, sűrű-, still-fésűk, hajtúk, hajcsattok, oldal- és kontyfésűk, kefék, bőrárúk, pipere és toillele szükségletek legjobb beszerzési helye

Fésű- és diszműáruház
Saspassage 42.

Nebelthau A. utóda Szabó J.
Javítások eszközöltetnek.

FATALPU CIPŐK

és szandálok gyári raktára!
Haas Lipót Nagyvárad, Rákóczi-ut 5.
Telefonszám 4-63.

Fatalpu cipő . . . K 21.40 fillértől.
Fatalpu szandál . . . K 4.50 fillértől.

Gyárak, bányák, mezőgazdaságok, gyermekmenhelyek, intézetek, fogolytáborok és vízszonteladók árengedményben részesülnek.

özv. Kádár Jánosné utóda
ifj. Sz. Balogh János
Nagyvárad ♦ Bómer-tér.

Ajánlja: sajt, lipói, szalámi, sonka, pezsgő, bor különlegességeit, friss bel- és külföldi ásványvizeit, likőreit, cognacjait, valamint az Első Kecskeméti konzervgyárból érkezett compót-, jeam-, gyümölcsiz-, főzelék- és húskonzerveit

maximális árban.

Rendelések telefonon is azonnal elintéztetnek. TELEFONSZÁM: 85.

DAJKOVITS
fényképész

kedvezményes árait

(6 lap 12 kor.)

az első áldozókra tekintettel
megtartja áldozócsüförtökig.

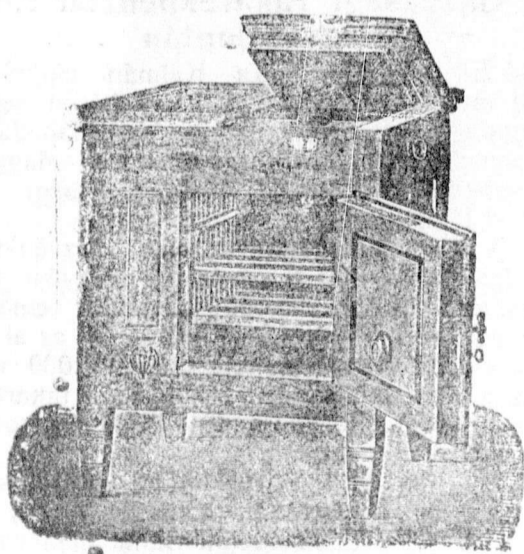
Képkerepezések

a legmodernebb kivitelben
minden formában és színben.

ABLAKÜVEGEZÉSEK

raktáromon lévő nagy üvegekészlet miatt olcsó árban, gyorsan készülnek. Ovál keretek nagy raktára.

Modernképkerepezési vállalatnál
Rákóczi-ut 10. Nyílt üzlet, a
!! Széchenyivel szemben. !!

A legújabb rendszerű jég szekrények u. m. háztartási-, üzleti- és mérszáros-szekrények megérkeztek
TARSOLY ÉS RISZTÓ
vaskereskedésébe. (Rákóczi-ut.)

Bubla és Társa

Cégtulajdonos: Bubla József
Sztaroveszky-utca 1.

Minden kapható é fűszer és csemege kereskedésben. Szalámi, sajt, szalonna, kitűnő málnaszörp, Törleipezsgő, valódi kitűnő ó-borok.

Saját termésű borok!

Szappanok. Naponta friss izletes házikenyér. Felvágott fa házhoz szállítva. Élelmicikkek. Naponta friss vaj, remek lipói turó.

TELEFONSZÁM: 11-49.

Hadapród- és felsőipariskolába
való felvételre, valamint

gimnázium, reál és polgáristákat
magánvizsgálatra felelősséggel
előkészíték.

Ugyanott egy vagy két tanuló teljes el-
látást nyerhet. Guttmann, Magyar-u. 9. sz.

MOCSÁRY SÁNDOR

TELEFON 1404.

ZÖLDFÁ-ÉPÜLET, utcai helyiség.

Villany- és vízvezeték szerelő,
bádogos, lakatos, műszerész
és bronzműves.

Írógép, gramofon, kerékpár és
National Cassa javító. Electrotechnikai
cikkek, 1/2 Wattos Wolfram szálás
Tungsram-égők állandóan raktáron.

Felső kereskedelmi és polgári iskolai
magánvizsgákra előkészít
felelősséggel a Donát-féle
ker. magántanfolyam.

Minden hónapban kez-
dődik új ker. tanfolyam
hölgyek részére

gyors- és gépirásra, ker. számtanra,
könyvvitelre.

Deáthy Ödön-u. 30.

Telefon 1000.

IZSÁK LIDIA

Elsőrendű
fűzőszalon

NAGYVÁRAD,
Nagy Sándor-u. 1.

Parkszálloda épületében

Interurbán telefon:
11-53 szám.

A Szigligeti-színház mű-
vésznőinek egyedüli fűző
szállítója. — Tisztításo-
kat és átalakításokat
elvállalunk. Fűzők mér-
ték után a legrövidebb
idő alatt elkészítetnek.